

Pécsi Tudományegyetemen művészetterápia mesterképzési szak létesítése

A MAB Testület 2021/10/VI/21. sz. határozata

A MAB Testület megállapítja, hogy a benyújtott szaklétesítési dokumentum alapján a Pécsi Tudományegyetem által létesítendő művészetterápia mesterképzési szak (képzőművészet-terápiás, zeneterápiás specializációk) a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése alapján felállított MAB szaklétesítési szempontrendszerében foglaltaknak nem felel meg.

A Testület által elfogadott szakbizottsági indoklás a MAB 2021/10/VI/21. sz. határozatához:

A létesíteni tervezett szak esetében nem igazolt a kellő szakmai távolság a pszichológia, az egészségpszichológia, a mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő mesterképzési szakoktól, valamint a mentálhigiénés segítő szakirányú továbbképzési szaktól. A létesítendő mesterszak célja olyan szakemberek képzése, akik „önálló művészeti tevékenység mellett segítő kapcsolati keretben végzett magas szintű munkára képesek, mely a művészet nyelvén és annak közvetítő erejével közelít a lélekhez”. A képzés céljai közt szerepel a mentálhigiénés prevenció, terápia és rehabilitáció területén „komplex tudás birtokában” önállóan működő szakemberek képzése. A létesíteni tervezett szak képzési célja nem különül el karakteresen a már létező képzések céljától, tartalmaz azonos ismeretköröket, érdemi szaktávolság nem állapítható meg. A szaktávolságra vonatkozó információk nem teszik indokoltá a szak önálló létesítésének szükségességét, inkább szakirányként vagy specializációként lehetne megjeleníteni a már létező rokon szakok valamelyikén.

A szaklétesítési beadvány alapján a szakon végzett hallgatók önálló terápiás munkára lesznek feljogosítva. A szak és a megszerezhető szakképzettség elnevezése nincs összhangban, valamint a terápiás munka végzésére vonatkozó meghatározás nem illeszkedik a hazai képzési rendszerbe. Terápiát, mint gyógyító tevékenységet önállóan sem mesterszintű végzettséggel rendelkező pszichológus, sem azonos szintű végzettséggel rendelkező (osztatlan szakot végzett) általános orvos nem gyakorolhat Magyarországon.

A létesíteni tervezett szak esetében nem igazolt a nemzetközi tendenciákhoz való igazodás. A szaklétesítési beadvány alapján Európában, Japánban és az USA-ban különböző szinteken folyik „art therapy” képzés. A létesítési beadvány szerint az európai képzéseket az ECARTE (European Consortium for Arts Therapies in Education) nevű civil szervezet fogja össze, melynek Magyarország nem tagja. A külföldi képzési paletta rendkívül színes, azonban amíg jelen képzés okleveles művészetterapeuta végzettséget ígér, addig pl. a Hertfordshire-i egyetem hasonló képzése nem biztosít terapeuta diplomát, hanem egy Master of Arts képzettséget. A szakképzettség angol és magyar nyelvű változata más jelentést hordoz. A nagyfokú tartalmi hasonlóságok mellett eltérő megnevezésű diplomát bocsátanak ki, ugyanis a terapeuta szó, fogalom sajátos jelentéstartalommal bír, különösen, ha mentális problémák kezelésével összefüggésben használjuk. A nemzetközi tendenciákhoz való illeszkedés nem igazolt, a tartalom tekintetében egyértelműen megállapítható, azonban a képzettség megnevezésében és a későbbi karrier lehetőségek tekintetében eltérő.

A létesítendő mesterképzési szak belépésénél elfogadott szakok széleskörűek, művészeti, orvos-egészségtudományi, bölcsészettudományi, társadalomtudományi képzések is lehetővé teszik a belépést.

M A B

A tág bemeneti feltételek meghatározása mellett, az egységes tudományterületi megalapozás hiányában irreálisan magas képzési cél négy félév alatt olyan szakemberek képzése, akik a vizuális és zeneművészetekben nemcsak általános tájékozottsággal rendelkeznek, hanem legalább egy ilyen művészeti tevékenységet „alkotó/előadó módon művelnek”, járatosak a művészettörténetben és a művészet-pszichológiában, emellett pszichológiai és pszichopatológiai alapismeretekkel rendelkeznek, ismerik a mentális zavarokat, ezek felismerését és kezelési lehetőségeit, különös tekintettel ezek prevenciójára és rehabilitációjára, továbbá birtokolják a művészetterápia teljes módszertani palettáját, ismerik a művészetterápia szaknyelvét, jogi szabályozását, és képesek kezelni minden, a művészetterápia kapcsán felmerülő szakmai problémát.

A képzési és kimeneti követelmények szerint elsajátítandó általános és szakmai kompetenciák alapján a művészeti képzési területhez való besorolása, a szak magyar és angol nyelvű megnevezése, valamint a képzésbe történő belépéshez meghatározott előtanulmányi feltételek nem megalapozottak. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák alapján irreális elvárás, hogy a szakot elvégzők olyan pszichológiai, pszicho-neurofiziológiai és pszichopatológiai tudás és készségek birtokába kerüljenek 4 félév alatt, amelyet a pszichológiai mesterszakok elvégzői 6+4 félév alatt szereznek meg, melyre alapozva további négy év alatt válnak mentális zavarokat felismerni és gyógyítani képes szakemberekké. Mentális zavarok felismerését, megelőzését és gyógyítását, mentális zavarban szenvedők rehabilitációját lehetővé tevő kompetenciák kialakítása nem lehet feladata művészeti képzéseknek.

A létesíteni tervezett szak szintbesorolása (MKKR7) és az ISCED szerinti tanulmányi területi besorolása nem megfelelő. A hazai gyakorlatban a gyógyító tevékenység, terápia egészségügyi szolgáltatásnak minősül, amelyet szakirányú szakképzettséggel, egészségügyi államigazgatási szerv által kiadott működési engedély birtokában lehet végezni. A hazai jogi szabályozás alapján a mestervégzettség nem elegendő önálló terápiás tevékenység végzésére. Az 1997. évi CLIV. törvény (Egészségügyi törvény) szerint a művészetterápia a nem konvencionális eljárások körébe tartozik, melyek célja az egészségi állapot kedvező befolyásolása, a betegségek megelőzése, valamint az egészséget veszélyeztető, illetve károsító tényezőkkel szembeni védekezés lehetővé tétele (nem gyógyítás). A művészetterápia alkalmazható orvosi terápia kiegészítéseként, ez esetben alapvetően biztosított az orvosi felügyelet. Ha helyettesítő eljárásként, tehát orvosi terápia helyett végzik, akkor csak orvosi ellenőrzés mellett alkalmazható.

A KKK 9.1 pontjában (szakmai ismeretek jellemzői) megadott szakterületek és azok kredit aránya, az egyes diszciplínákhoz felsorolt ismeretkörök és a tervezett szak orientációja (kiegyensúlyozott 40-60%) nincs összhangban a képzés céljaként megfogalmazott kompetenciákkal.

Budapest, 2021. november 26.